

Hemingueý: Realda ýazmak aňsat, diňe maşynkanyň öňüne geçip ganyňy akdyryp başlaberýäň

Category: Kitapcy, Sözler

написано kitapcy | 26 январа, 2025

Hemingueý: Realda ýazmak aňsat, diňe maşynkanyň öňüne geçip ganyňy akdyryp başlaberýäň HEMINGUEÝ: REALDA ÝAZMAK AŇSAT, DIŇE MAŞYNKANYŇ ÖŇÜNE GEÇIP GANYŇY AKDYRYP BAŞLABERÝÄŇ

«Goja we deňiz» powesti 1952-nji ýylyň 1-nji sentýabrynda «Life» žurnalynda çap edilen badyna žurnalyň satuwy iki günde baş milliona ýetipdir. Ýazyjynyň 1954-nji ýylda Nobel baýragyny almagynda esasy roly «Goja we deňiz» powesti oýnapdy.

Uilýam Folkner «Eserlerine älem-jahany ýerleşdirmäge

synanyşyp, edeni ugruna bolmasa-da, öz eserlerine buýsançly ýagdaýda ýeňilen baş amerikan ýazyjysynyň» arasynda Ernest Hemingueýiň adyny iň soňunda agzaýar. Munuň esasy sebäbi-de Folkneriň aşa zehinli galamdaşyna bildiren gaharydyr. Folkneriň pikirçe, «Goja we deňizi» ýazandan soň özüni döredijiligiň çürbaşyna ýeten hasaplan Hemingueý ondan aňry gitme batyrgaýlygyny etmändir we özüne ýamanlyk edipdir.

Hawa, günbatarly ýazyjylaryň arasyndaky çekişmeleriň mazmunyny şular ýaly giň temalar düzýän bolsa, gündogar ýazyjysy şindizem «häkimiýetden näme ýonup bilerkäm» diýen pikirde gezýär.

Munuň iň yönekey mysalyny bermeli bolsa, häkimiýetiň maliýeleşdirýän Azerbaýjan Ýazyjylar soýuzynyň başlygy wezipesini 1987-nji ýyldan bäri hiç kime bermän gelýän Anar Ryzaýew şu manyda Ýer togalagynda seýrek duşulýan ýazyjy bolandygy üçin bu barada aýratyn gürrüň edilmäge mynasyp boldy. Biz bu barada hökman aýratyn durup geçeris.

Ernest Hemingueýiň durmuşa, döredijilige, ruhy gymmatlyga degişli sözlerini okyjylarymyzyň dykgatyna ýetirenimizde, 38 ýyldan bäri Azerbaýjan Ýazyjylar soýuzynyň başlygy wezipesinde oturan Anaryň adyny agzandygym üçin Sizden ötünç sorayaryn.

38 ýyl bäri döwlet gullukçysy sypatynda, häkimiýetiň maliýeleşdirýän edarasynyň kürsüsini hiç kime bermän oturybam, özüni ýazyjy hasaplamakdan täsin zat barmyka, adamlar...

* * *

Adamlar iki topara bölünýär. Birinji topardakylar bilen iş aňsat. Şolar ýaly derejede aňsat welin, olar bolmasa-da üýtgejek zat ýok. Ikinji topardakylar bilen juda kyn, emma şolarsyz ýaşamak hiç haçan mümkin däl.

Iş ýüzünde ýazmak örän aňsat. Diňe maşynkanyň öňüne geçip, ganyňy akdyryp başlaberýäň.

Durmuşda seýrek gabat gelen adamlarym akylly bolmaklary bilen birlikde örän bagtly bolanlarydy.

Hernäçe gerekli we adalatly bolsa-da, uruş elmydama jenaýatdyr.

Halamaýan adamlaryňyz bilen ýoldaş bolmaň.

Adamlaryň köpüsi hiç mahal biri-birini eşitmeýär.

Meniň töweregimi gurşap alan adamlaryň has täsin ýagdaýa gelmeleri sebäpli içýärim.

Öten-geçen günlerde watan üçin ölmegiň nähili gowy we ajaýyp zatdygyny ýygy-ýygydan ýazardylar. Emma indiki uruşlarda gowy we ajaýyp zat ýok. Sen hiç hili sebäpsiz it ýaly ölüp gidýärsiň.

Ýer togalagyndaky iň güýç beriji söz «pensiýa hakydyr».

[Adamlar gojaldygyça akyllanmaýar, olar diňe seresaply bolýar.](#)

Danalyk we köpbilmişlik satýanlarda, munyň ikisi-de bolmaýar.

Bir ýerden başga bir ýere gitmek bilen siz hemme zada garamazdan özüňizden gaçyp bilmersiňiz.

Bir zatlary diňe keýpine etmekden el çeken bolsaňyz, mundan soň ýaşamaýandygyňyza ynanaýyň.

Iki adam biri-birini söýýän bolsa, munuň bagtlylyk bilen gutarmagy mümkin däl.

[Dünýäde ikilenç düşege girip biljek şunça köp aýalyň bardygyna garamazdan, gepläp biljek aýalyň sany şonça azdyr.](#)

Haýsydyr bir pikirden halas bolmak isleýän bolsaňyz, ony ýazyň.

Adama ynanyň-ynanmazlygy öwrenmegiň iň gowy ýoly ony ynamyň ygtyýaryna tabşyrmak.

Islendik gorkaklygy söýgüsizlik ýüze çykarýar.

Dostoyewskide ynanyňan we ynanyňan zatlaryň bar, emma şeýle bir hakyky zatlar bae welin, olary okadygyňsaýy nähili özgerýändigini duýýarsyň.

[Ähli sentimental adamlar aşa doňýürekdirler.](#)

Hakykatdanam gorkmazak adamlaryň duelde hasaplaşmagyna zerurlyk ýok, emma öz gorkamazklygyna göz ýetirmek üçin birnäçe gorkak muny hemişe edýär.

Haýsydyr bir zat siziň ýüregiňizi gyýýan bolsa, diýmek sizde biperwaýlyk ýok.

Ýer togalagyndaky owadanlygy duýmagy, howp almagy we hakykatlary aýtmagy oňarýar. Şeýle položitel artykmaçlyklary olary özüneçekiji ýagdaýa getirýär. Ine, şol sebäpdenem iň gowy adamlar zol-zol içinden derbi-dagyn bolýarlar.

Biziň hemmämiziň erk-ygtyýaryny döwüpdirlirler. Iň döwüm-döwüm bolan pursatlarymyzda biz ýygy-ýygtdan hemme zatdan has güýçli bolýarys.

Üstünlik gazanmagyň syry örän yönekey: Hiç mahal keýpiňizi bozmaň. Adamlaryň arasynda hiç mahal keýpiňizi bozmaň.

Maýis ALIZADE.

Ýekşenbe, 28.07.2024 ý. Sözlär